

Lieša Nr. 95
Fonds Nr. 5486

№ 1 - 42. inel.

Satversmēs Čarūzēs

SPĀRŅĀKĀS T. VĒRĀNĀKOMISIJAS

protokolu grāmata.

1923. g. /19219.

Latv. PSR Centrālais Valsts Archīvs	
Fonds Nr.	310
Arh. Nr.	1
Apdz. Nr.	95

PSR CVVA	
Fonds Nr.	5486
Arh. Nr.	951

PROTOKOLS Nr.1.

Satversmes komisijas I.apakschkomisijas sehde

14.maijā 1920.gadā.

Peedalas : F.Zeelens, P.Schiemans, F.Menders, J.Rainis,
M.Skujeneeks, Benus, A.Kweesis, J.Pabehrss un
G.Reinhardss.

Par apakschkomisijaspreekschsehdetaju eeweli weenbalsigi Zeelenu un
par sekretaru Benusu.

Deenas kahrtiba; 1) Darhibas plans un

2) Eerosinajums par pagaidu konstituziju.

Schiemans : Nahkoschâs apakschkomisijas sehdēs deenas kahrtibâ usnemt
jautajumu par suvereno waru Latwijā un usdot Zeelenam par scho jautajumu
referet;

2) Otru deenas kahrtibasjautajumu neapspreest, bet nodot scho jautaju-
mu 'apspreeschanu Satversmes komisijai.

Preekschsehdetajs:

F.Zeelens.

J. Sekretars.

H. Kweesis.

F.Zeelens.

9

Protokols Nr. 2.

Satversmes komisijas I.apakschkomisijas sehde

10.junijā 1920.g.

Peddalas : F.Zeelens, M.Skujeneeks, A.Kwaesis, G.Reinharda, F.Menders,
P.Schiemans un J.Pābehrss.

Preekschsehdetajs, Zeelens sekustimaja jautajumu par apakschkomisijas
darbibu.

Menders leek preekschā issstrahdat likuma projektu, kuršch buhtu par
pamatu komisijas darbibai.

Reinharda usturedams Mendera preekschlikumu aizraha, ka Zeelens jau
pagahjuschā apakschkomisijas sehde apsolija sinamas teses likt preekschā
komisijai.

Zeelens nolasa no viņa issstrahdatās teses deļ konstituzijas likumpro-
jekta.

Skujeneeks atrod, ka tese ko nolasija Zeelens war buht par pamatu pe-
konstituzijas likumprojekta apspreeschanas.

Kweesis, Reinharda un Menders peewenojas Skujeneekam.

Zeelens eerosina jautajumu waj nebuhtu wehlams nemot wehrā to ap-
stahkli, ka Latvija masa walsts, iswest konstituzijā prinzipu, ka parlaments
war isteikt neustizibu atsewischkan ministrim, neissakot to wisam kabinetam.

Reinharda issaka schaubas waj tas buhtu wehlams, tad ik katrs ministrs
buhtu

No 1 em j : no Zeelenas issstrahdatastesēs nosuhtit Satversmes komi-
sijas preekschsehdetajam.

Preekschsehdetajs:

F. Zeelens

Sekretārs: *J. Asols*

3

Protokols Nr.3.

Satwersmes komisijas I.apkschkomisijas
sehde 30.julijā 1920.g.

Peedalas: A.Osols, J.Pabehras, B.Reinharda, P.Schiemanns
F.Zeelens un M.Skujeneeks.

Sehdi wada Zeelens, protokole Osols.

Apspreesch darbu sadalijumu starp komisijas lozekleem.

Nolemj sadalit trijās grupās: a) parlaments un walsts presidents,
b) referendumu un iniziatiwe, c) ministru kabinets.

Pirmo uspēmas sihki isstrahdat likumprojekta weidā Zeelens, otro
Dr.Schiemanns un trescho Skujeneeks.

Referenteem jaweiz darbs un janahk ar sipojumsēm pehz diwām nedeljam.

Atsevischķee referentu isstrahdajumi saskanojami apakschkomisijā.

Preekschēhdetajs:

Sekretars:

41

PROTOKOLS Nr.4.

Satwersmes I apakschkomisijas sehde 8.dezembrī 1920.gadā.

Peedalas: F.Zeelems, A.Petrewizs, A.Kweesis, G.Reinharda, A.Bergs,
P.Schiemans un A.Osols.

Preekschehdetajs: leek preekschā isdalit us deenas kahrtibas esoschos darbus.

Schiemans: ja walsts kontrole ir atkariga no kabineta, tad schis jautajums konstituzijā nenahk.

Petrewizs: princieli mehs esam jau lehmušchi par neatkarigu walsts kontroli.

Preekschehdetajs: usaizina usmemtees kahdam no apakschkomisijas lozekleem usmest projektu, paredsot, no kabineta neatkarigu kontroli.

Bergs: usnemas sagatawot referatu un projektu par walsts kontroli.

Preekschehdetajs: Otrs jautajums: Presidenta wehleschanas. Bes tam leek preekschā Satwersmes projektu nēmt wehl reis zauri otrā lasijumā, tuwakā nahkotnē, schaurakā lozekļu kolegijā. Luhds peeteiktees us to apakschkomisijas lozeklus.

Preekschlikumu peenem.

Kweesis: usnemas skatit zauri projekta daļu par iniziatiwi.

Preekschehdetajs: leek preekschā presidenta jautajumu liktā us balsochanu wehl reis pilnā komisijas sehdē.

Teik plaschi pahrunats par daschadam walsts presidenta wehleschanam un wiņu kompetenzem.

Preekschehdetajs: luhds kahdu no apakschkomisijas lozekleem isstrahdat projektu preeksch gadijuma, ja komisijas pilnā sehdē noleantu, ka presidents tiktu wehlets no tautas.

Pehz plascham debatem apakschkomisija nolemj: princiela lehmuma zaurskatischanu, atteezibā us presidenta wehleschanu, pahnest wehlreis us komisijas pilnu sehti.

Nahkoschā sehde 11. dezenbrī sch.g.

Preekschehdetajs:

F.Zeelems

Sekretars:

A.Osols

Satversmes I.apakschkomisijas sehde 15.dezembrī 1920.g.

Peedalas: F.Zeelens, A.Bergs, A.Kweesis, J.Pabehrss, A.Petrewizs,
F.Menders, A.Osols un P.Schiemanns.
Nemogaidot sehdes beigas aiseet A.Bergs.

Preekschehdetajs leek preekschā atteezibā us walsts presidentu, atstaht
to redakciju, kura mineta satversmes projektā (Skujeneeka usmetums) un us-
aizina lozekļus eesneigt zitus wariantus, kuri apskatami apakschkomisijā
wehl lihds sestdeenās 18.dez. pilnai komisijas sehdei.

Usdod zitus wariantus issstrahdat, weenu Bergām, otru Schiemanim lihds
vehlakam laikam, ja lihds sestdeenai neuspēmas.

Pahreet us Berga projektu par walsts kontroli.

Zeelens issakas pret Berga formulejumu un leek preekschā walsts kon-
troli eezelt no parlamenta un atbildigu weenigi pret parlamentu, nemot par
araugu Anglijas eekahrtu.

Bergs atrod, ka walsts kontroles funkzija nepeederas ne administrācijas
eds parlamenta funkzijam. Wisdrihsak tās peekrihtas tuvak teesas frakzijam.

Schiemanns ka teek Anglijā kontrole weikta parlamentariskā
ahrtā.

Menders:prinzipieli starpība starp Berga un Zeeleņa projekteem ir ma-
a. Pēc pirmā kontroles kolegiju eewehl waldiba un parlaments apstiprina.
ehs otrā scha kolegiju jeb tikai paschu kontroleeri eewehl pats parlaments.
ehdejais dod kontroli, kurai katrā sinā buhs leelaka autoritate nekā pehz p
irma projekta. Aisstahw Zeeleņa projektu.

Menders. Ir diwi prinzipi: ~~pēc kārtību~~ 1) apstiprinats jeb wehlets
ontroleers, 2) kontroleers us kahdu laiku jeb wisu muhschu.

Schiemanns. Treschais prinzipis: waj kontroleers peedalas kabinetā ar
idomu deweja balss teesibu jeb nē. Lai nebūtu kabinetam eespeids us kom-
oleeri, pehdejais kabineta sehdes nepeedalas.

Petrewizs leek preekschā weenotees par wiseem scheem prinzipiem tuh-

5.

Kweesis leek preekschā schos trihs prinzipus isdebātē plenarsehdē.

Menders peekriht Kweesim.

No 1 em j : zelt preekschā komisijas plenarsehdē preekschā liktos
prinzipi proti; 1) walsts kontroleers teek no kabineta israudsits un no
parlamenta apstiprinats jeb teeschi no parlamenta wehlets, 2) kontroleers
k wehlets, resp.eezelts un apstiprinats us wisu muhschu jeb us noteiktu
ku, pehdejā gadijumā us zik ilgu un 3) kontroleera peedalas kabineta seh-
ar padomdeweja balss teesibu jeb nē.

Sehdi slēhds pulkst. 3.30 min.

Preekschehdetajs:

Sekretārs: L. Spesāns

F. Zeelens